

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/63/2016
Identifikačné číslo spisu: 7015200686
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7015200686.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci navrhovateľa: JUDr. Z. I., N. XXX, N. K., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie v Bratislave, Ul. 29. augusta 8-10, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 16. mája 2016, č.k. 10Sd/51/2015-37, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 16. mája 2016, č.k. 10Sd/51/2015-37, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo 16. mája 2016, č.k. 10Sd/51/2015-37, podľa § 250q ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) potvrdil rozhodnutie odporkyne z 25. februára 2015, č. XXX XXX XXXXX, ktorým podľa § 65 a § 274 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona o sociálnom poistení“) a § 21a a § 174 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku z 21. januára 2014 z dôvodu, že navrhovateľ nespĺnil pre vznik nároku na túto dávku a jej výplatu zákonné podmienky uvedené v § 174 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej len „zákona o sociálnom zabezpečení“). Podľa § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je zamestnanie v I. pracovnej kategórii alebo služba v I. alebo II. kategórii funkcií, ktoré trvali k 31.12.1999.

Súd prvého stupňa z administratívneho spisu zistil, že navrhovateľ, ktorý je poberateľom výsluhového dôchodku, požiadal žiadosťou z 1. februára 2016 o priznanie starobného dôchodku od 6. augusta 2010. Pre nárok na výsluhový dôchodok s nárokom na jeho výplatu od 14. augusta 2013, bola navrhovateľovi

zhodnotená doba základnej vojenskej služby od 1. apríla 1972 do 31. augusta 1972 v I. kategórii funkcií a doba služobného pomeru príslušníka PZ od 1. septembra 1972 do 23. mája 1990 v I. kategórii funkcií, t.j. spolu 18 rokov a 57 dní v I. kategórii funkcií. Po aplikácii ustanovení § 274 zákona o sociálnom poistení, § 21 ods. 1, § 14 ods. 4 a § 174 zákona o sociálnom zabezpečení krajský súd konštatoval, že podmienkou nároku na starobný dôchodok je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb.. Vzhľadom na to, že v zamestnaní zaradenom do I. kategórii funkcií, ktoré je postavené na roveň zamestnania I. pracovnej kategórie, uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ zákona č. 100/1988 Zb. navrhovateľ nezískal 20 rokov, nárok na starobný dôchodok mu dovŕšením 57 rokov veku, 6. augusta, nevznikne. Na základe vykonaného dokazovania a posúdení zákonnosti preskúmaného rozhodnutia konštatoval, že navrhovateľ nespĺnil podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok dovŕšením 57 rokov ani podľa § 21 ods. 1 ani podľa § 132 ods. 1 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb., lebo nebol zamestnaný v takých zamestnaniach aspoň 20 rokov, ale len 18 rokov a 57 dní a taktiež nespĺnil podmienku uvedenú v § 174 ods. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Zb., lebo jeho služba netrvala k 31.12.1999. Služobný pomer skončil 23. mája 1990, netrval teda k 31.12.1990. Z uvedených dôvodov rozhodnutie odporkyne ako vecne správne potvrdil.

Z dôvodu neúspechu navrhovateľa v konaní mu náhradu trov konania nepriznal.

2.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal navrhovateľ odvolanie, ktorého obsah je prakticky totožný s obsahom žaloby. Navrhovateľ namietal posúdenie nároku na starobný dôchodok od 57 rokov, t.j. od 6. augusta 2010 podľa § 174 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb.. Ďalej analyzoval výklad ustanovenia § 174 ods. 1 a 2 zákona o sociálnom zabezpečení. Podľa jeho názoru kto pred 01.01.2000 vykonával službu v I. kategórii funkcií, tak v odseku 2 to len upresňuje, že kto v období do 31.12.1999 vykonával službu, takže k 31.12.1999 znamená, že kto pred týmto dátumom kedykoľvek a nie len dňa 31.12.1999 skončil službu a spĺňa požadované podmienky, každý má nárok na starobný dôchodok.

Krajskému súdu a odporkyne vytýkal, že na jeho prípad neaplikovali rozsudok Najvyššieho súdu SR, ktorý im predložil. Žiadal, aby odvolací súd zrušil rozsudok krajského súdu pre jeho nezákonnosť a schválil jeho žiadosť o starobný dôchodok od 57 rokov, ako aj všetky výhody, ktoré mu zákon garantuje.

3.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa proti rozsudku súdu prvého stupňa nevyjadřila.

4.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech.

Podľa § 491 ods. 1, 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania

začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

Podľa § 492 ods. 2 SSP odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Predmetom súdneho konania je preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok.

Podľa § 65 ods. 2 zákona o sociálnom poistení poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak (ods. 2)

Podľa § 174 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení občan, ktorý vykonával pred 1. januárom 2000 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31. decembri 1999 nárok na starobný dôchodok tiež, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň

- a) 56 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 14 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/, prípadne 9,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 19 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 19 rokov v službe I. kategórie funkcií,
- b) 57 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 13 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/, prípadne 9 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 18 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 18 rokov v službe I. kategórie funkcií,
- c) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 12 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/ prípadne 8 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 16 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 16 rokov v službe I. kategórie funkcií alebo 17,5 roka v službe II. kategórie funkcií, alebo
- d) 59 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 11 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/, prípadne 7,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až l/ alebo 15 rokov v službe I. alebo II. kategórie funkcií.

Podľa § 174 ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení, podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb.

Podľa § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Podľa § 21 ods. 1 zákona o sociálnom zabezpečení občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň

- a) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/ alebo najmenej 10 rokov v takom zamestnaní v uránových baniach,
- b) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/, ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d/ a e/,
- c) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/,
- d) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. i/ až l/, alebo
- e) 60 rokov.

Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že navrhovateľ sa žiadosťou z 21. januára 2014 domáhal priznania starobného dôchodku od 30. októbra 2012, t.j. od dovŕšenia 59 rokov veku s prihliadnutím na zvýhodnenú I. kategóriu funkcií, keďže jeho služba v I. kategórii funkcií skončila 5. septembra 1988, kedy bol prepustený zo služobného pomeru príslušníka ZNB. Výsluhový dôchodok mu bol priznaný rozhodnutím Ministerstva vnútra SR z 29. marca 2009, a to od 1. januára 2008 podľa zákona č.

328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Na vznik nároku na výsluhový dôchodok a pre jeho výšku bola zhodnotená doba výkonu základnej vojenskej služby od 2. októbra 1972 do 28. februára 1973 v I. kategórii funkcií a doba trvania služobného pomeru v policajnom zbore od 1. marca 1973 do 31. decembra 1988 v I. kategórii funkcií, spolu 16 rokov a 3 mesiace.

Z ustanovenia § 174 ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení vyplýva, že podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok od zníženého dôchodkového veku (menej ako 62 rokov veku) je skutočnosť, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999, čo navrhovateľ nespĺnil. Jeho služobný pomer skončil 31. decembra 1988, v čase účinnosti zákona č. 100/1970 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti v znení neskorších predpisov.

Odporkyňa potom v preskúvanom rozhodnutí vecne správne vyhodnotila zistený skutkový stav, že navrhovateľovi nárok na starobný dôchodok od 59 rokov veku podľa ustanovenia § 174 zákona o sociálnom zabezpečení nevznikol. Navrhovateľovi vznikne nárok na starobný dôchodok až dovŕšením veku 62 rokov podľa § 65 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Pretože ku dňu 30. október 2012, od ktorého dátumu žiadosťou žiadal priznať starobný dôchodok navrhovateľ nespĺnil zákonné podmienky uvedené v § 174 ods. 1 a 2 zákona č. 100/1988 Zb., odporkyňa preskúvaným rozhodnutím zamietla jeho žiadosť v súlade so zákonom.

V prejednávanej právnej veci nebol medzi účastníkmi konania sporný dátum skončenia služobného pomeru dňom 31. decembra 1988. Námietky navrhovateľa, týkajúce sa nesprávneho hodnotenia obdobia od 1. júna 1986 do 31. decembra 1988 v I. kategórii funkcií a nie v II. kategórii funkcií, neboli spôsobilé spochybniť zákonnosť preskúvaného rozhodnutia. Služobný pomer navrhovateľa netrval k 31. decembru 1999 tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z uvedeného dôvodu rovnako ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že navrhovateľom namietaná nezákonnosť rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o starobný dôchodok od 59 rokov veku je nedôvodná. Rozhodnutie odporkyne je potrebné považovať za zákonné. Z uvedeného dôvodu rozsudok Krajského súdu v Košiciach podľa § 219 ods. 1 OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP, ako vecne správny, potvrdil.

Podľa § 250k ods. 1 OSP, ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože v konaní nebol úspešný. Úspešnej odporkyne právo na náhradu trov odvolacieho konania zo zákona neprináleží (§ 250k ods. 1 OSP)

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.